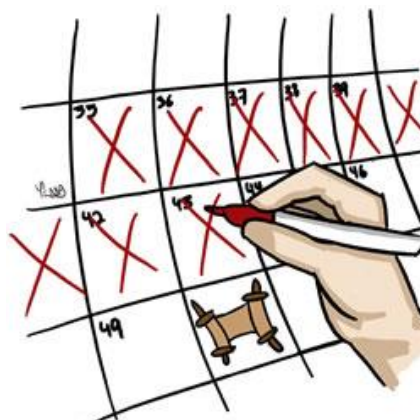

Het Omer tellen ספירת העומר – de kwaliteit van tijd

Achtergronden van het Omer tellen (Omer betekent een schoof gerst)

Zoals o.a. beschreven in Sefer HaChinoech (anoniem, eind 13e eeuw) tellen wij de Omer omdat G'd ons bevrijdde uit Egypte, opdat wij Zijn Tora zouden ontvangen. De Tora is de hele raison d'être (bestaansgrond) van het Joodse volk. Het tellen van de dagen vanaf de 2^e dag Pesach tot Sjawoe'ot symboliseert hoe sterk we verlangen naar het herbeleven van het ontvangen van de Tora.

Oogsttijd – geen vaste datum

De periode tussen Pesach en Sjawoe'ot is de oogsttijd. De meeste mensen waren vroeger buiten op het veld aan het werk en hadden geen contact meer met de rest van het volk. Zou Sjawoe'ot gebonden zijn aan een kalenderdatum, dan zou het moeilijk zijn, omdat de Hebreeuwse maanden 29 of 30 dagen tellen, afhankelijk van de beslissing van het Sanhedrin (vroeger kende men nog geen vaste kalender. Iedere maand moest opnieuw beslist worden of deze 29 of 30 dagen zou duren). De mensen op het veld zouden dus niet exact weten wanneer ze terug naar huis zouden moeten gaan voor Sjawoe'ot, omdat ze niet precies wisten hoe lang de maanden Niesan en Ijar duurden. Pesach wordt met Sjawoe'ot verbonden door het tellen van de Omer, zodat iedereen die na de 2^e dag Pesach van huis vertrokken was en de Omer telde, exact wist wanneer hij van het veld moest terugkeren om op tijd thuis te zijn voor Sjawoe'ot.

De kwaliteit van tijd

Door het horen van bijvoorbeeld de kiddoesj, gezegd door een ander, worden alle aanwezigen geacht deze plicht te hebben vervuld. Men hoeft niet zelf de kiddoesj uit te spreken. Maar met de Omertelling van een ander vervult men de mitswa niet. De Omertelling wordt gezien als een persoonlijke plicht, die je niet kunt overlaten of overdragen aan een ander. Daarom zeggen wij de beracha, indien mogelijk, gezamenlijk en hardop.

Het Omertellen benadrukt de waarde van tijd niet zozeer in de zin van "time is money" (kwantiteit) maar meer in kwalitatieve zin, "time is spirit".

Binnen sommige Chassidische groeperingen is het gebruikelijk voor het slapen gaan een balans op te maken van de afgelopen dag. Evenals een zakenman met

sluitingstijd de balans van zijn kas opmaakt, maakt de jood de balans op van de wijze, waarop hij de afgelopen vierentwintig uur heeft doorgebracht. Daarom staat er ook "u moet voor uzelf tellen": Het Omertellen is een individuele aangelegenheid. Iedereen moet proberen voor zichzelf tot een positief resultaat te komen aan het einde van iedere tijdseenheid.

De Omer

Op de tweede dag van Pesach (wanneer men met het tellen begint), werd er in de tijd van het bestaan van de tempel een offer gebracht. De avond ervoor ging men gerst korrels oogsten . Omdat ze nog groen en zacht waren, werden de korrels gedroogd en geroosterd op een manier, dat het vuur elke korrel raakte. Later werd het met molenstenen tot bloem gemalen. Van de gerst die in het veld was geoogst, werd slechts één tiende voor het offer gebruikt. Deze hoeveelheid (ca 2,5kg) heet een Omer. Deze Omer meel werd daarna 13 keer gezeefd totdat het heel fijn en zuiver was. De volgende dag werd het offer op het altaar verbrand. Alvorens het verbrand werd zwaaide de cohen het offer in elke richting om God, die in alle 4 hoeken van de wereld aanwezig is te bedanken voor de oogst.(Ook wel de zijdelingse beweging genoemd)

De Omer is ook een periode van rouw. In de tijd van Rabbi Akiwa (tweede eeuw van de gangbare jaartelling), ontstond er in de periode van de Omertelling een hele nare situatie. Volgens sommige bronnen hadden zijn (duizenden) leerlingen onvoldoende respect voor elkaars mening. Daardoor kregen zij een besmettelijke ziekte (pest) die aan velen het leven kostte. Ter herinnering hieraan houdt men in de tijd van het Omer-tellen een soort rouw periode aan; men luistert niet naar muziek, het haar wordt niet geknipt. Er worden geen nieuwe kleren gekocht en men trouwt niet in deze periode. Wanneer precies deze rouwperiode valt is afhankelijk van verschillende gewoonten. In Nederland wordt door sommige groeperingen gerouwd van 1 Ijar t/m 2 Siewan (met uitzondering van 18 Ijar: Lag baOmer).

Het rouwen is bedoeld om ons te stimuleren om een situatie zoals in de tijd van Rabbi Akiwa te voorkomen door respect voor elkaar te hebben. Later werden andere rampen die de joden overkwamen in de Omerperiode toegevoegd.

Lag baOmer, לג בעומר Lamed (30) gimmel (3), 33e dag van de Omer, 18

Ijar.

Lag baOmer is een uitzondering op de rouw omdat dit de dag was waarop er een einde kwam aan de geheimzinnige massale sterfte van de leerlingen van Rabbi Akiwa. Tevens is het de sterfdag van Rabbi Shimon bar Yochai, de schrijver van het kabbalistische boek Zohar. Hij wilde dat zijn overlijdensdag als feestdag gevierd zou worden. Vele duizenden met name chassidische joden bezoeken op deze dag zijn graf in Miron, bij Safed in het noorden van Israël. Omdat Lag baOmer de enige in 49 dagen is dat men mag trouwen, worden er heel veel huwelijken op die dag gesloten.

Chol ha moed, de tussendagen van Pesach

Deze tussendagen zijn gelinkt aan de Omertelling. (chol = weekdag, moëd is feestdag, mix van gewone dag en feestdag). Dit geeft het karakter aan van deze dagen. Geen totaal werkverbod, m.u.v. de 7e dag Pesach. Er worden 4 aliyot gelezen in plaats van de gebruikelijke 3 aliyot gedurende maandag en donderdag. Asjkenazische en Jemenitische joden leggen tefilien op de tussendagen, terwijl Sefardische joden en Asjkenazische volgelingen van de Gaon van Wilna en Chabad Chassidim dit niet doen. In Israel is het gebruikelijk om de Gaon van Wilna te volgen, dus weinig joden in Israel leggen tefilien op Chol haMoed.

In de Tora: Wajikra 23:15

blz 166 in de sjoer voor beracha en telling

Vraag: *Zoek meer gebeurtenissen in de geschiedenis die in de Omer tijd plaatsvonden.*